

EDSS

Expanded Disability Status Scale^{1,2}

Rozšířená stupnice míry
postižení u RS

REFERENCE: 1. Kurtzke JF. Neurology. 1983; 33(11): 1444–1452. 2. KKNEU0031 – Klinický doporučený postup pro diagnostiku a léčbu roztroušené sklerózy a neuromyelitis optica a onemocnění jejího širšího spektra, verze 2.0, 2020, příloha č.8. CZ2109234951/09/2021

Novartis s.r.o.
Na Pankráci 1724/129, 140 00 Praha 4
tel.: 225 775 111, www.novartis.cz
info.cz@novartis.com

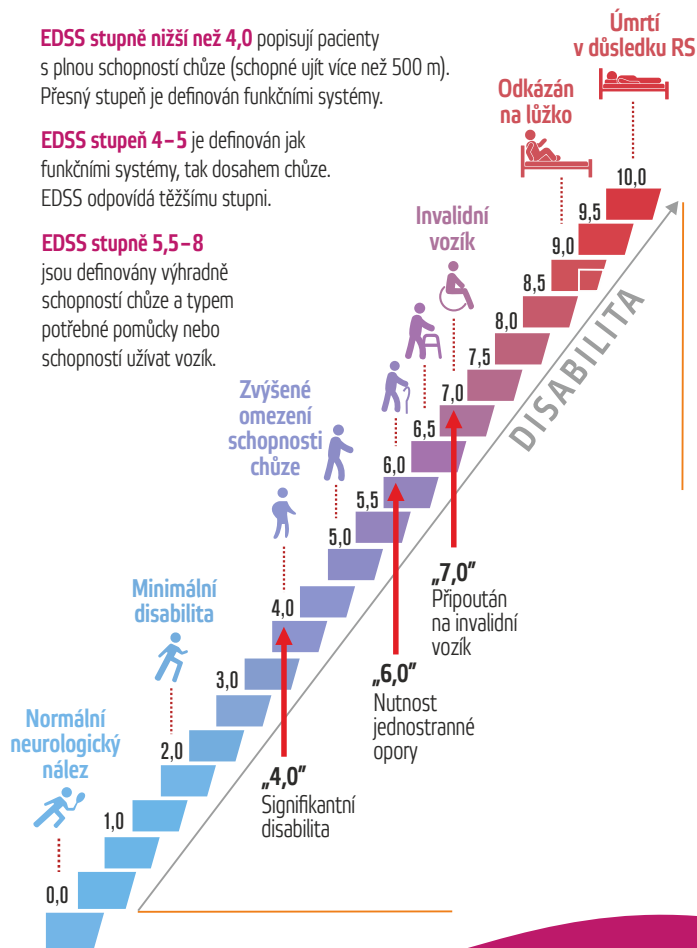
 NOVARTIS | Reimagining Medicine

EDSS škála^{1,2}

EDSS stupně nižší než 4,0 popisují pacienty s plnou schopností chůze (schopné ujit více než 500 m). Přesný stupeň je definován funkčními systémy.

EDSS stupeň 4–5 je definován jak funkčními systémy, tak dosahem chůze. EDSS odpovídá těžšímu stupni.

EDSS stupně 5,5–8 jsou definovány výhradně schopností chůze a typem potřebné pomůcky nebo schopností užívat vozík.

Celkové EDSS skóre^{1,2}

- 0** Normální neurologické funkce (*u všech FS stupeň 0, u cerebrálního systému akceptovatelný stupeň 1*).
- 1,0** Žádné postižení, minimální příznaky u jednoho FS (*tzn. stupeň 1, bez ohledu na stupeň 1 u cerebrálního systému*).
- 1,5** Žádné postižení, minimální příznaky u více než jednoho FS (*tzn. stupeň 1 u více než jednoho FS, bez ohledu na stupeň 1 u cerebrálního systému*).
- 2,0** Minimální postižení u jednoho FS (*tzn. u jednoho FS stupeň 2, u ostatních stupně 0 nebo 1*).
- 2,5** Minimální postižení u dvou FS (*tzn. u dvou FS stupeň 2, u ostatních stupně 0 nebo 1*).
- 3,0** Střední postižení u jednoho FS (*tzn. u jednoho FS stupeň 3, u ostatních stupně 0 nebo 1*), nebo mírné postižení u tří nebo čtyř FS (*tzn. u tří nebo čtyř FS stupeň 2, u ostatních stupně 0 nebo 1*), avšak jenom chodící pacienti.
- 3,5** Plně chodící pacient se středním postižením u jednoho FS (*tzn. u jednoho FS stupeň 3*) a jedním nebo dvěma FS stupně 2; nebo dvěma FS stupně 3; nebo pěti FS stupně 2 (*u ostatních FS stupně 0 nebo 1*).
- 4,0** Plně chodící pacient, samostatný, aktivní alespoň 12 hodin denně i přes relativně těžké postižení jednoho FS (*stupeň 4, ostatní FS stupeň 0 nebo 1*), nebo kombinace nižších stupňů, převyšující limit předchozího bodového hodnocení. Schopen ujit bez pomoci a odpočinku asi 500 metrů.
- 4,5** Plně chodící pacient, samostatný, aktivní po většinu dne; charakterizován relativně vážným postižením jednoho FS (*stupeň 4, ostatní FS stupeň 0 nebo 1*) nebo kombinací nižších stupňů, převyšující limit předchozího bodového hodnocení. Schopen ujit bez pomoci a odpočinku asi 300 metrů.
- 5,0** Chodící pacient, schopen ujit bez pomoci a odpočinku asi 200 metrů (*obvyklým ekvivalentem je stupeň 5 u jednoho FS, zatímco ostatní FS jsou stupně 0 nebo 1, nebo kombinace nižších stupňů, obvykle převyšující specifikaci pro hodnotu EDSS 4,0*).
- 5,5** Chodící pacient, schopen ujit bez pomoci a odpočinku asi 100 metrů; postižení dosti těžké na to, aby bránilo běžným každodenním činnostem (*obvyklým ekvivalentem je stupeň 5 u jednoho FS, zatímco ostatní FS jsou stupně 0 nebo 1, nebo kombinace nižších stupňů, obvykle převyšující specifikaci pro hodnotu EDSS 4,0*).
- 6,0** Jednostranná pomůcka (hůl nebo berle) potřebná k překonání vzdálenosti asi 100 metrů s odpočinkem nebo bez (*obvyklými ekvivalenty jsou kombinace s více než dvěma FS stupně 3+*).
- 6,5** Trvalá oboustranná pomůcka (hole nebo berle) potřebná k překonání vzdálenosti asi 20 metrů bez odpočinku (*obvyklými ekvivalenty jsou kombinace s více než dvěma FS stupně 3+*).
- 7,0** Neschopen ujit více než 5 metrů i s pomůckami, v zásadě upoután na vozík; ve standardním vozíku se pohybuje sám a je schopen se z vozíku přemístit. Činný 12 hodin denně na vozíku (*obvyklými ekvivalenty jsou kombinace s více než jedním FS stupně 4+; velice zřídka jenom pyramidové funkce ohodnocené stupněm 5*).

- 7,5** Neschopen ujit více než několik kroků, upoután na vozík; při přemísťování z vozíku a při pohybu na něm může vyžadovat pomoc (*obvyklými ekvivalenty jsou kombinace s více než jedním FS stupně 4+*).
- 8,0** V zásadě upoután na lůžko nebo vozík nebo částečně pohyblivý na vozíku, většinu dne může strávit mimo lůžko; zachovává si mnohé funkce potřebné pro péči o sebe; částečně může používat ruce (*obvyklými ekvivalenty jsou kombinace, obecně stupeň 4+ u několika FS*).
- 8,5** V zásadě upoután na lůžko po většinu dne; částečně může používat ruce (ruku); zachovává si některé funkce potřebné pro péči o sebe (*obvyklými ekvivalenty jsou kombinace, obecně stupeň 4+ u několika FS*).
- 9,0** Bezmocný pacient upoutaný na lůžko; může jíst a komunikovat (*obvyklými ekvivalenty jsou kombinace, většinou stupňů 4+*).
- 9,5** Úplně bezmocný pacient upoutaný na lůžko; není schopen efektivně komunikovat nebo jíst/polykat (*obvyklými ekvivalenty jsou kombinace s téměř všemi hodnotami 4+*).
- 10** Smrt následkem roztroušené sklerózy.

Funkční systémy (FS) stupnice EDSS^{1,2}

Pyramidová funkce

- 0. normální stav
- 1. abnormální příznaky bez postižení funkce
- 2. minimální postižení
- 3. mírná nebo střední paraparéza nebo hemiparéza, těžká monoparéza
- 4. výrazná paraparéza nebo hemiparéza; střední kvadruparéza; nebo monoplegie
- 5. paraplegie, hemiplegie, nebo výrazná kvadruparéza
- 6. kvadruplegie
- V. neznámý stav

Mozečkové funkce

- 0. normální stav
- 1. abnormální příznaky bez postižení funkce
- 2. mírná ataxie
- 3. střední ataxie trupu nebo končetin
- 4. těžká ataxie všech končetin
- 5. neschopnost koordinovaných pohybů z důvodu ataxie
- V. neznámý stav
- X. používá se po každém čísle, když se během testování objeví slabost (stupeň 3 a více u pyramidového FS)

Funkce mozkového kmene

- 0. normální stav
- 1. jenom příznaky (reflexologické)
- 2. nystagmus 1. stupně při horizontálním či vertikálním pohledu (pacient si může i nemusí být poruchy vědom), jiné minimální obtíže
- 3. těžký nystagmus, parézy okohybných nervů, nebo střední postižení jiných mozkových nervů
- 4. výrazná dysartrie (porucha artikulace) nebo jiné výrazné postižení
- 5. neschopnost polykat nebo mluvit
- V. neznámý stav

Senzitivní funkce

- 0. normální stav
- 1. pouze snížení vibračního čítí a grafestézie
- 2. mírné snížení dotykového, bolestivého čítí a polohocitu a/nebo středně těžké postižení vibračního čítí na jedné nebo dvou končetinách; nebo vibrace a grafestézie postiženy na třech nebo všech končetinách
- 3. středně významné snížení dotykového, bolestivého čítí a polohocitu a/nebo výrazná ztráta vibračního čítí na jedné nebo dvou končetinách; nebo mírné snížení dotykového nebo bolestivého čítí a/nebo středně významné snížení proprioceptivního čítí ve třech nebo čtyřech končetinách
- 4. významné snížení čítí dotykového nebo bolestivého nebo ztráta propiocepce samotná nebo kombinovaná v jedné nebo dvou končetinách; nebo středně výrazné snížení dotyku nebo bolesti a nebo velmi těžké snížení propiocepce ve více než dvou končetinách
- 5. ztráta citlivosti v jedné nebo dvou končetinách; nebo středně významný pokles dotyku a bolesti a/nebo ztráta propiocepce pro většinu těla od hlavy níže
- 6. ztráta citlivosti od hlavy níže
- V. neznámý stav

Vegetativní nervový systém (funkce střev a močového měchýře)

- 0. normální stav
- 1. mírné problémy s močením, obtížný počátek mikce, nutkání nebo retence
- 2. středně obtížný začátek mikce, nutkání k močení nebo retence obsahu střev nebo měchýře; nebo málo častá močová inkontinence
- 3. častá močová inkontinence
- 4. nutnost téměř neustálého cévkování
- 5. ztráta funkcí močového měchýře, trvalý katétr
- 6. ztráta funkcí střev a močového měchýře
- V. neznámý stav

Funkce zrakové

- 0. normální stav
- 1. nablédnutí papily a/nebo malý skotom (výpadek zorného pole) a/nebo zhoršení zrakové ostrosti s horším okem méně než 20/20, ale více než 20/30
- 2. horší oko s velkým skotomem a/nebo maximální zraková ostrost (korigovaná) v rozsahu 20/30 až 20/59

- 3. horší oko s velkým skotomem, nebo střední zmenšení rozsahu zorných polí a/nebo maximální zraková ostrost (korigovaná) v rozsahu 20/60 až 20/99
- 4. horší oko s výrazným omezením zorného pole a/nebo maximální zraková ostrost (korigovaná) v rozsahu 20/100 až 20/200; stupeň 3 a maximální zraková ostrost lepšího oka 20/60 a méně
- 5. horší oko s maximální zrakovou ostrostí (korigovanou) menší než 20/200; stupeň 4 a maximální zraková ostrost lepšího oka 20/60 a méně
- 6. stupeň 5 a maximální zraková ostrost lepšího oka 20/60 a méně
- V. neznámý stav
- X. přidává se ke stupňům 0 až 6, jestliže je zaznamenána přítomnost temporálního nablédnutí papily

Funkce cerebrální (mentální)

- 0. normální stav
- 1a. jenom změny nálad (deprese a/nebo euforie), (neovlivňuje to bodování v rámci stupnice DSS)
- 1b. mírná únava, lehké známky poklesu duševní činnosti
- 2. lehký pokles duševní činnosti; střední nebo těžká únava
- 3. střední pokles duševní činnosti
- 4. výrazný pokles duševní činnosti
- V. neznámý stav

Jiné funkce

- 1. žádné
- 2. jakékoliv další neurologické nálezy připisované roztroušené skleróze (specifikovat) a. neznámý stav

Poznámky: Cerebrální FS 1a způsobený samotnou depresí nebo euforií neovlivňuje celkové EDSS. Oproti tomu skóre 1b dané mírnou únavou a/nebo lehkými známkami poklesu duševní činnosti přispívá k definici stupně EDSS.

Při výpočtu stupně EDSS jsou skóre funkčních systémů zrakového a vegetativního konvertována na nižší stupeň následovně:

Skóre zrakového FS	6	5	4	3	2	1
Konvertované skóre	4	3	3	2	2	1
Skóre vegetativního systému	6	5	4	3	2	1
Konvertované skóre	5	4	3	3	2	1